

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 września 2014 roku w sprawie numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że K. Z. jako pracownik u płatnika składek E. W. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 7 marca 2014 roku.

Decyzja została wydana na podstawie art.83 ust.1 punkt 1 oraz art.38 ust.1 w zw. z art.6 ust.1 punkt 1, art.11 ust.1, art.12 ust.1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz.1442 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż K. Z. została zatrudniona przez E. W. (1) od 7 marca 2014 roku na stanowisku pomocy biurowej asystentki za wynagrodzeniem 2.350 zł. Do jej obowiązków należało m.in. pisanie na komputerze, sporządzanie ofert, odbiór poczty firmowej, przechowywanie dokumentów, kontakt z klientem, pozyskiwanie klientów. Od 14 kwietnia 2014 roku K. Z. stała się niezdolna do pracy.

Zakład wskazał, iż E. W. (1) prowadzi działalność od stycznia 2006 roku. Zatrudnia kilku pracowników. Dokumentacją firmy zajmuje się biuro rachunkowe. W okresie niezdolności do pracy K. Z. E. W. (1) nie zatrudniała innych osób. Okoliczności te zdaniem organu rentowego świadczą o pozorności zatrudnienia. Zamiarem stron stosunku pracy nie było bowiem wykonywanie pracy a uzyskanie tytułu do ubezpieczenia społecznego.

Pełnomocnik ubezpieczonej K. Z. zaskarżył powyższą decyzję w części stwierdzającej, że ubezpieczona nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu wypadkowemu od 7 marca 2014 roku.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

- 1) naruszenie przepisów prawa materialnego – art.6 ut.1 punkt 1 oraz art.11 ust.1 ustawy systemowej poprzez ich niezastosowanie i orzeczenie, że ubezpieczona nie podlega ubezpieczeniom pomimo, że już z samej sentencji decyzji, w jej niezaskarżonej części wynika, że ubezpieczona jest pracownikiem i płatnika składek,
- 2) oparcie decyzji na błędnym ustaleniu, że ubezpieczona nie świadczyła pracy na rzecz płatnika składek E. W. (1).

Wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że ubezpieczona podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu wypadkowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę od 7 marca 2014 roku oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Na uzasadnienie swojego żądania podał, że ubezpieczona była zatrudniona w firmie (...), gdzie pełniła obowiązek asystentki biurowej świadcząc pracę. Zdaniem skarżącego fakt świadczenia pracy wynika już z samej decyzji, w której wskazano, iż ubezpieczona „jako pracownik u płatnika składek nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom (...)”. Stwierdzenie „jako pracownik” przesądza, zgodnie z regułami języka polskiego, że ubezpieczona pracownikiem jest. Pociąga to za sobą obowiązek podlegania ubezpieczeniom określonym w art. 6 i art.11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Dokonywanie wykładni treści decyzji, aktu indywidualnie obowiązującego, nie jest możliwe jeżeli ma prowadzić do wniosków sprzecznych z jego treścią. Nie jest też możliwe uzgadnianie treści decyzji z zamierzeniami organu, bowiem decyzja nie jest oświadczeniem woli w rozumieniu prawa cywilnego.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Zainteresowana E. W. (1) przyłączyła się do odwołania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek E. W. (1) prowadzi od 10 stycznia 2006 roku pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą A. (...) E. W. (1), której głównym przedmiotem jest produkcja wyrobów jubilerskich i podobnych. E. W. (1) wykonuje również działalność w zakresie robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, robót związanych z budową rurociągów, budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych, wykonywaniem pozostałych robót związanych z wykończeniem, działalnością finansową i wspomagającą, działalność agencji reklamowych i edukacji pozaszkolnej. E. W. (1) prowadzi działalność w Ł. przy ul. (...). (wydruk z (...) k.42)

W dniu 7 marca 2014 roku zainteresowana zawarła z ubezpieczoną K. Z. umowę o pracę na czas określony do dnia 8 kwietnia 2014 roku. Ubezpieczona została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku asystentki za wynagrodzeniem 2.350 zł. Ubezpieczona miała wykonywać pracę w Ł. przy ul. (...). W dniu 9 kwietnia 2014 roku strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony. (umowy o pracę w aktach osobowych)

Ubezpieczona odbyła szkolenie bhp w dniu 7 marca 2014 roku. (karta szkolenia w aktach osobowych)

Zadaniem ubezpieczonej było wykonywanie różnych, drobnych prac administracyjno-biurowych, pomoc przy sporządzaniu ofert, pisanie na komputerze, odbiór poczty firmowej, faksów, gromadzenie i przechowywanie dokumentów firmowych – wewnętrznych, kontakt z klientem i pozyskiwanie klienta, czuwanie nad terminowym realizowaniem poleceń, załatwianie korespondencji, zaopatrzenie w niezbędną dokumentację do działalności podstawowej, prace pomocnicze związane z wysyłką, segregacją i rejestracją korespondencji, wykonywanie innych wynikających z zakresu obowiązków służbowych czynności zleconych przez właściciela oraz stała współpraca z pozostałymi pracownikami. (zakres czynności – akta osobowe)

W dniu 6 marca 2014 roku ubezpieczona otrzymała zaświadczenie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku asystentki. (zaświadczenie – akta osobowe)

Ubezpieczona ukończyła gimnazjum i 3 klasy technikum geodezyjnego. Ubezpieczona ukończyła kurs w zakresie technik sprzedaży. (cv w aktach osobowych, zaświadczenie – k.37 akt ZUS)

Ubezpieczona podpisała listę obecności w kwietniu 2014 roku. (lista obecności – k.31 akt ZUS)

Ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w dniu 14 marca 2014 roku. (zgłoszenie – k.8 akt ZUS)

W dniu podpisania umowy o pracę ubezpieczona wiedziała, że jest w ciąży. (karta ciąży – k.20)

W dniach od 12 do 14 marca 2014 roku ubezpieczona była w szpitalu z rozpoznaniem poronienia zagrażającego. Ubezpieczona otrzymała zwolnienie lekarskie na 14 dni. (karta informacyjna – k.35)

Od 14 kwietnia 2014 roku ubezpieczona otrzymała zwolnienie lekarskie. (dokumentacja medyczna – k.53)

Ubezpieczona nie podpisywała faktur. Nie miała imiennego adresu mailowego, korzystała z maila zainteresowanej. (zeznania ubezpieczonej min.00:04:14 protokół z 9.12.2015 r. w zw. z min.00:09:46 protokół z 9.03.2016 r.)

24 września 2014 roku ubezpieczona urodziła syna. Po urodzeniu dziecka ubezpieczona nie wróciła do pracy, nie złożyła wniosku o urlop wychowawczy. (zeznania ubezpieczonej min.00:04:14 protokół z 9.12.2015 r. w zw. z min.00:09:46 protokół z 9.03.2016 r.)

Przed podjęciem pracy u zainteresowanej ubezpieczona nie miała innego tytułu do ubezpieczenia. (zeznania ubezpieczonej min.00:16:00 protokół z 9.12.2015 r. w zw. z min.00:09:46 protokół z 9.03.2016 r.)

Zainteresowana przed zawarciem umowy o pracę знаła ubezpieczoną, bowiem kupowała od niej kosmetyki. Zainteresowana zatrudniała ojca dziecka ubezpieczonej D. M. w 2012 roku. (zeznania zainteresowanej min.00:19:31 protokół z 9.12.2015 r. w zw. z min.00 protokół z 9.03.2016 r.)

Ubezpieczona otrzymywała wynagrodzenie gotówką. (zeznania zainteresowanej min.00:19:31 protokół z 9.12.2015 r. w zw. z min.00 protokół z 9.03.2016 r.)

W okresie niezdolności ubezpieczonej do pracy zainteresowana sama wykonywała jej czynności. (zeznania zainteresowanej min.00:19:31 protokół z 9.12.2015 r. w zw. z min.00 protokół z 9.03.2016 r.)

W okresie od lutego do października 2011 roku prowadzenie czynności biurowych zainteresowana zleciła J. M. prowadzącej działalność pod nazwą (...) 55. Za wykonane usługi (...) wystawiała faktury VAT. (faktury – k.73-81)

Dochód zainteresowanej w okresie od stycznia do czerwca 2014 roku kształtował się następująco:

- 1) w styczniu - 8.108,64 zł,
- 2) w lutym - 4.053,97 zł,
- 3) w marcu - 19.110,19 zł
- 4) w kwietniu - minus 8.5502,48 zł,
- 5) w maju - 6.545,26 zł
- 6) w czerwcu - minus 17.876,07 zł

i łącznie wyniósł w tym okresie 11.439,43 zł. (zestawienie – k.82-83)

W 2014 roku zainteresowana zatrudniała na podstawie umowy o pracę:

- 1) P. P. na stanowisku montera konserwatora za wynagrodzeniem 1.680 zł,
- 2) A. S. na stanowisku automatyka za wynagrodzeniem 2.200 zł,
- 3) E. W. (2) od 10 czerwca 2014 roku na stanowisku szefa serwisu za wynagrodzeniem 1.680 zł. (zestawienie – k.88)

Z zainteresowaną współpracował M. Z. (1), który wykonywał dla niej zlecenia, zamawiał również części do central wentylacyjnych, filtry. Zainteresowana przedstawiła ubezpieczoną M. Z. (1) jako osobę, z którą będzie się kontaktował. (zeznania świadka M. Z. (1) min.00:03:08-00:09:07 protokół z 9.03.2016 r.)

Zainteresowana nie opłacała składek na ubezpieczenia społeczne w terminie. (zeznania zainteresowanej min.00:32:29 protokół z 9.03.2016 r.)

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom ubezpieczonej, że pracowała w okresie od 7 marca 2014 roku do 14 kwietnia 2014 roku, od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 16. Zeznania te są sprzeczne z dokumentacją medyczną, z której wynika, iż w okresie od 12 do 14 marca 2014 roku ubezpieczona przebywała w szpitalu. W dokumentacji osobowej nie ma również żadnych informacji, aby ubezpieczona usprawiedliwiła swoją nieobecność w pracy w tych dniach. Nadto zainteresowana nie przedstawiła listy obecności pracowników w marcu w 2014 roku.

Z zeznań ubezpieczonej wynika również, że zajmowała się podstawowymi czynnościami, wdrażała się w nie, odbierała telefony, wysyłała maile, które potwierdzała zainteresowana. Natomiast w aktach osobowych ubezpieczonej jest zakres obowiązków, w którym wskazano konkretne zadania ubezpieczonej. Gdyby ubezpieczona rzeczywiście wykonywała zleczone jej zadania, podałyby je na rozprawie. Ubezpieczona ani zainteresowana nie przedstawiły żadnych dowodów potwierdzających wykonywanie przez ubezpieczoną pracy - dokumentów, wysyłanych maili, składanych zamówień, tym bardziej, iż ubezpieczona zeznała, iż miała kontakt mailowi z klientami.

Także zeznania zainteresowanej, że dzięki zatrudnieniu ubezpieczonej mogła zająć się inną działalnością - tworzeniem biżuterii, mebli nie zostały w żaden sposób potwierdzone.

Zainteresowana określiła obowiązki ubezpieczonej w formie pisemnej. Z zeznań zainteresowanej wynika iż ubezpieczona miała odbierać telefony, szukać informacji, umawiać klientów, odbierać maile, segregować dokumenty, wdrażać się do fakturowania. Zainteresowana współpracowała z biurem księgowym, które zajmowało się prowadzeniem dokumentacji. Zainteresowana nie wskazała jakie dokumenty segregowała ubezpieczona, jakich informacji poszukiwała, ani w jaki sposób wdrażała się do pracy. Ubezpieczona przyznała, iż podejmując pracę nie miała wiedzy na temat automatyki, filtrów i wdrażała się do tej pracy, nie podała natomiast kto ją wdrażał do tej pracy. Zainteresowana jako wynika z zeznań ubezpieczonej zajmowała się swoimi sprawami.

Zdaniem Sądu z zeznań świadka M. Z. (2) nie wynika, że ubezpieczona pracowała w firmie zainteresowanej. Zeznania świadka są wewnętrznie sprzeczne i niespójne. Wprawdzie świadek zeznał, iż u ubezpieczonej można było złożyć zamówienie, że był lepszy kontakt z firmą, że zainteresowanej nie ma w firmie i musiał dzwonić na komórkę. Jednocześnie z zeznań świadka wynika, iż nie miał innego numeru do firmy niż telefon stacjonarny. Świadek zeznał, że nie pamięta w jakim okresie pracowała ubezpieczona, ale wie że pracowała od godziny 8 do godziny 16. Nie można uznać za wiarygodne zeznań świadka, że ubezpieczona pracowała 2 miesiące, bowiem już od 14 kwietnia 2014 roku była niezdolna do pracy.

W toku postępowania przed organem rentowym zainteresowana przedstawiła umowę o pracę na okres próby zawartą w dniu 8 marca 2014 roku, do dnia 8 kwietnia 2014 roku (k.42 akt ZUS). Następnie przedstawiła umowę z dnia 7 marca 2014 roku na czas określony od dnia 7 marca do dnia 8 kwietnia 2014 roku (k.48 akt ZUS). Zainteresowana wyjaśniła, iż umowa z dnia 7 marca 2014 roku jest prawidłowa. Do akt osobowych ubezpieczonej nie została załączona umowa na okres próbny. Jeżeli strony zawarły umowę o pracę na czas określony od dnia 7 marca 2014 roku, w ocenie Sądu nie było potrzeby zawierania kolejnej umowy na okres próby od dnia 8 marca 2014 roku. Dokumentacja osobowa była zatem prowadzona nierzetelnie i w sposób przypadkowy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.121 ze zm.) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanego przez art. 22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych.

Stosunek pracy wyróżnia się:

- 1) koniecznością osobistego wykonania pracy,

- 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy,
- 3) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy
- 4) i na jego ryzyko,
- 5) a ponadto odpłatnością pracy.

W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu jest uwarunkowane nie tyle samym faktem zawarcia umowy o pracę i opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Sam bowiem fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna. Jeżeli strony umowy o pracę przy składaniu oświadczeń woli mają świadomość tego, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik pracy świadczyć nie będzie, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, i do podjęcia i wykonywania pracy nie doszło a jedynym celem umowy było umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to taką umowę uważa się za zawartą dla pozorów - art.83§1 k.c. Umowa ta nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 roku II UK 148/07, Lex nr 846577; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku II UK 321/04, OSNP 2006/11-12/190; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2001 roku II UKN 244/00, OSNP 2002/20/496; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 roku II UK 204/09, Lex nr 590241).

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235) oraz w wyroku z dnia 2 lipca 2008 roku (II UK 334/07, Lex nr 531865), w których stwierdzono, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

Zgodnie z art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru

wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie przez strony na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art.58§1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O pozorności umowy o pracę wnioskować należy z całokształtu okoliczności dotyczących momentu zawarcia umowy, jak i przez pryzmat zdarzeń późniejszych.

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy ubezpieczona K. Z. faktycznie świadczyła pracę na rzecz E. W. (1) prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą A. (...), czy też strony zawarły kwestionowaną umowę o pracę wyłącznie w celu wyłudzenia świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc dla pozoru, ewentualnie czy czynność ta nie zmierzała do obejścia prawa i nie była sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

W ocenie Sądu ocena realizacji zwartej przez ubezpieczoną i zainteresowaną umowy o pracę wskazuje na to, że strony zawarły umowę o pracę, której nie miały zamiaru realizować. Zainteresowana i ubezpieczona zawarły umowę o pracę dla pozoru. Ubezpieczona nie wykonywała pracy na rzecz E. W. (1) w warunkach określonych w art.22 k.p., a zamiarem stron było uzyskanie przez ubezpieczoną świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciążą i macierzyństwem.

Wprawdzie zainteresowana założyła akta osobowe, ubezpieczona podpisywała listy płac i listy obecności, to jednak w ocenie Sądu dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Nadto obecność ubezpieczonej w pracy w marcu 2014 roku budzi wątpliwości. Ubezpieczona w dniach od 12 do 14 marca 2014 roku przebywała w szpitalu, a następnie otrzymała zwolnienie lekarskie na 14 dni. Trudno przyjąć, aby ubezpieczona pomimo zaświadczenia o niezdolności do pracy w okresie ciąży, które otrzymała po pobycie w szpitalu z powodu zagrażającego poronienia, wykonywała pracę.

Zainteresowana nie kontrolowała ani nie nadzorowała pracy ubezpieczonej. Ubezpieczona nie podlegała kierownictwu pracodawcy, zatem nie można uznać, że wykonywała pracę na podstawie umowy o pracę.

Nadto należy wskazać, iż E. W. (1) ani bezpośrednio przed zawarciem umowy o pracę z ubezpieczoną ani w okresie jej niezdolności do pracy nie zatrudniła innego pracownika. W 2011 roku współpracowała w zakresie prac biurowych z J. M., która prowadziła własną działalność gospodarczą. Od zakończenia tej współpracy zainteresowana sama wykonywała te zadania. Zainteresowana nie wykazała również jakie czynności wykonała ubezpieczona. Z ustaleń Sądu w oparciu o zeznania zainteresowanej wynika, iż nie opłacała składek na ubezpieczenia społeczne w terminie. Zatrudnienie ubezpieczonej niewątpliwie generowało koszty, które zainteresowana musiała pokrywać z własnych środków i tym samym było nieuzasadnione ekonomicznie.

Reasumując w zebranych w sprawie materiale dowodowym nie ma żadnych wiarygodnych dowodów na potwierdzenie wykonania pracy przez ubezpieczoną.

Ubezpieczona podpisując umowę z E. W. (1) wiedziała, że jest w ciąży. Nie miała innego tytułu do ubezpieczenia. W krótkim czasie od zatrudnienia (od 14 kwietnia 2014 roku) stała się niezdolna do pracy. Ubezpieczona podpisując umowę o pracę mogła przypuszczać, iż nie będzie wykonywała pracy w dłuższym okresie.

Zawarcie umowy o pracę było spowodowane zamiarem uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a nie rzeczywistym wykonywaniu pracy w warunkach określonych w art.22 k.p.

W ocenie Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają twierdzenie, że zakwestionowana przez organ rentowy umowa o pracę została zawarta dla pozoru, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających, a jedynie

w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Umowa taka z mocy art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. jest nieważna.

Gdyby nawet uznać, że ubezpieczona w jakimś zakresie świadczyła pracę i umowa o pracę nie była pozorna to wykonywanie przedmiotowej umowy podlegałoby także ocenie z punktu widzenia zasad współżycia społecznego.

Stosownie do treści art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

Należy także wskazać, iż czynność prawna mająca na celu obejście przepisów ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z punktu widzenia formalnego nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. W odniesieniu do umowy o pracę o obejściu prawa mówić można w sytuacji, gdy strony działając w zamiarze nawiązania stosunku pracy określają wzajemne prawa i obowiązki w sposób zgodny z prawem i zasadami współżycia społecznego, jednak celem ich działania nie jest uzyskanie świadczeń w postaci pracy i wynagrodzenia, a jedynie osiągnięcie innych korzyści, które prawo wiąże z istnieniem stosunku pracy np. uzyskanie ochrony ubezpieczeniowej na wypadek choroby czy macierzyństwa. Należy bowiem podkreślić, iż intencją ustawodawcy jest, aby cel zawarcia umowy o pracę stanowiło nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia było uzyskanie wskazanych korzyści. Tymczasem przy założeniu, że strony zawarły umowę o pracę należałoby uznać, iż w rozpoznawanej sprawie cele te uległy odwróceniu. Stronom chodziło bowiem o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i temu celowi podporządkowały konstruowanie określonej sytuacji prawnej – umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie realizacji tego celu. W przedmiotowym postępowaniu bezspornie wykazane zostało, że sporna umowa o pracę została zawarta, gdy obie strony wiedziały jakie warunki musi spełnić ubezpieczona, aby otrzymać świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają tak kształtować elementy stosunku pracy, jaka jest wola stron. Powyższa kwestia przestaje być tylko sprawą stron nawiązujących stosunek pracy, gdy po uregulowaniu niespełna trzymiesięcznych składek przerzuca się ciężar wypłaty świadczeń na fundusz dysponujący publicznymi pieniędzmi, którymi zarządza Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W systemie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada solidaryzmu. Solidaryzm oznacza urzeczywistnienie idei samopomocy społecznej poprzez udzielanie świadczeń osobom znajdującym się w potrzebie, z funduszu wypracowanego wspólnym wysiłkiem ubezpieczonych. Oznacza to, że płacą wszyscy, a korzystają tylko ci którzy zostali dotknięci ryzykiem socjalnym. (por. W. Muszalski Ubezpieczenie społeczne, Warszawa 2004). Tymczasem działania zainteresowanej i ubezpieczonej zmierzały do tego, aby osiągnąć nieuzasadnione świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych.

Cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, jednak umowa musi być wykonywana. Zawarcie umowy o pracę nie może to oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Taka umowa o pracę jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Przedstawione wyżej rozważania jednoznacznie wskazują, iż zawarta umowa o pracę i sposób jej realizacji nie odpowiada treści art.22 k.p. Sporna umowa o pracę jest nieważna przede wszystkim z uwagi na jej pozorność (art.83§1 k.c.), a w przypadku uznania, że praca była faktycznie świadczona, co nie zostało w żaden sposób udowodnione w toku postępowania - z uwagi na cel obejścia prawa i sprzeczność z zasadami współżycia społecznego (art.58 k.c.).

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez K. Z. od dnia 7 marca 2014 roku ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez E. W. (1) odpowiada prawu i na podstawie art.477¹§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonej.

18.04.2016 r.